

SCENARIUSZ LEKCJI 8

Temat: W jakim celu udrażnia się drogi oddechowe i sprawdza oddech.

Cele lekcji

- ▶ wyjaśnienie, w jaki sposób udrażnia się drogi oddechowe
- ▶ wyjaśnienie, w jaki sposób sprawdza się oddech
- ▶ zapoznanie uczniów ze sposobem układania poszkodowanego w pozycji bocznej bezpiecznej (zwanej pozycją boczną ustaloną)

Przebieg zajęć

5 MIN

I. Faza wstępna

1. Nauczyciel pyta uczniów, jak rozumieją pojęcie „utrata przytomności”. Następnie wyświetla planszę 1.

UTRATA PRZYTOMNOŚCI

to stan, w którym u poszkodowanego zanikają najprostsze odruchy i nie reaguje on na bodźce zewnętrzne.

- ▶ Poszkodowany nieprzytomny nie może m.in. kaśkać i połykać, przez co ślina, treść żołądkowa lub ciało obce mogą się przedostać z jamy ustnej do tchawicy i spowodować niedrożność dróg oddechowych.
- ▶ U poszkodowanego nieprzytomnego wiotczeją mięśnie, dlatego gdy leży na plecach, to jego język opada na tylną ścianę gardła i uniemożliwia przepływ powietrza przed drogi oddechowe.

i**20** MIN

II. Faza realizacyjna

1. Nauczyciel pyta uczniów, co może być powodem utraty przytomności. Następnie wyświetla planszę 2.

Przyczyny utraty przytomności

- ▶ obrażenia głowy
- ▶ rozległe obrażenia wielonarządowe
- ▶ wstrząs
- ▶ udar mózgu
- ▶ zawał serca
- ▶ tętniak mózgu
- ▶ zatrucie, np. lekami
- ▶ przegrzanie
- ▶ hipotermia
- ▶ reakcja uczuleniowa
- ▶ utonięcie
- ▶ porażenie prądem elektrycznym
- ▶ choroby, np. układu krążenia, oddechowego lub metaboliczne

2. Nauczyciel wyświetla planszę 3 i wyjaśnia uczniom, w jaki sposób udrażnia się drogi oddechowe i jak się sprawdza oddech.

Osoba nieprzytomna może oddychać prawidłowo, ale także może mieć zaburzony oddech albo w ogóle nie oddychać.

i

Sposób oceny oddechu osoby nieprzytomnej:

1. Udrożnienie dróg oddechowych.

Głowę poszkodowanego leżącego na plecach należy odgiąć do tyłu za pomocą rękoczynu czoło-żuchwa, w którym jedną dłoń układa się na czole poszkodowanego, a dwa palce drugiej ręki pod jego brodą (na żuchwie).

(udrażnianie dróg oddechowych) Wojciech Wójtowicz/WSiP

2. Sprawdzenie oddechu przez 10 sekund za pomocą trzech zmysłów:
 - ▶ wzroku (obserwowanie ruchów klatki piersiowej),
 - ▶ słuchu (usłyszenie świstu wydychanego powietrza),
 - ▶ dotyku (wyczucie ruchu powietrza za pomocą policzka lub płatka ucha).
3. Nauczyciel wyświetla planszę 4 i tłumaczy, że od tego, czy nieprzytomny poszkodowany oddycha, czy nie, zależy dalszy sposób postępowania.

Jeśli nieprzytomny poszkodowany:

- ▶ nie oddycha, należy wezwać pogotowie i rozpocząć resuscytację krążeniowo-oddechową (będzie o niej mowa na kolejnej lekcji).
- ▶ oddycha, ale podejrzewamy, że ma urazy wewnętrzne, np. kręgosłupa lub miednicy, należy wezwać pogotowie i pozostawić go w pozycji zastanej aż do przyjazdu zespołu ratowniczego.
- ▶ oddycha, należy ułożyć go w pozycji bocznej bezpiecznej (zwanej pozycją boczną ustaloną) i wezwać pogotowie.

4. Nauczyciel wyświetla planszę 5 i omawia sposób ułożenia poszkodowanego w pozycji bocznej bezpiecznej (ustalanej).

Układanie poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej

układanie nieprzytomnego w pozycji bocznej ustalonej
Wojciech Wójtowicz/WSiP

5. Nauczyciel wyświetla film: Pozycja boczna bezpieczna
6. Nauczyciel wyświetla planszę 6 i omawia zalety pozycji bocznej ustalonej.

Film

Zalety pozycji bocznej bezpiecznej

- ▶ stabilna
- ▶ zapewnia pełną drożność dróg oddechowych
- ▶ zapobiega zapadaniu się języka na tylną ścianę gardła
- ▶ umożliwia ocenę parametrów życiowych
- ▶ zapobiega zachłyśnięciu w przypadku pojawienia się wymiotów
- ▶ zapobiega dostaniu się do układu oddechowego ciał obcych, np. krwi

7. Uczniowie rozwiązują zadania z karty pracy do lekcji 8.

5 MIN

III. Faza podsumowująca

W podsumowaniu lekcji nauczyciel przypomina, czym jest utrata przytomności, w jaki sposób udrażnia się drogi oddechowe i sprawdza oddech. Powtarza również, w jakiej sytuacji układa się poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej.

Odpowiedzi do wybranych zadań z karty pracy

Zadanie 1.

plecach, czoło-żuchwa, 10, wzroku, słuchu, dotyku, bocznej bezpiecznej

PLANSZA 1

UTRATA PRZYTYMNOŚCI

to stan, w którym u poszkodowanego zanikają najprostsze odruchy i nie reaguje on na bodźce zewnętrzne.

PLANSZA 2

Przyczyny utraty przytomności

- ▲ obrażenia głowy
- ▲ rozległe obrażenia wielonarządowe
- ▲ wstrząs
- ▲ udar mózgu
- ▲ zawał serca
- ▲ tętniak mózgu
- ▲ zatrucie, np. lekami
- ▲ przegrzanie
- ▲ hipotermia
- ▲ reakcja uczuleniowa
- ▲ utonięcie
- ▲ porażenie prądem elektrycznym
- ▲ choroby, np. układu krążenia, oddechowego lub metaboliczne

PLANSZA 3

Sposób oceny oddechu osoby nieprzytomnej:

1. Udrożnienie dróg oddechowych.
Głowę poszkodowanego leżącego na plecach należy odgiąć do tyłu za pomocą rękoczynu czoło-żuchwa, w którym jedną dłoń uklada się na czole poszkodowanego, a dwa palce drugiej ręki pod jego brodą (na żuchwie).
2. Sprawdzenie oddechu przez 10 sekund za pomocą trzech zmysłów:
 - ▶ wzroku (obserwowanie ruchów klatki piersiowej),
 - ▶ słuchu (usłyszenie świstu wydychanego powietrza),
 - ▶ dotyku (wyczucie ruchu powietrza za pomocą policzka lub płatek ucha).

(udrażnianie dróg oddechowych) Wojciech Wójtowicz/WSIP

PLANSZA 4

Jeśli nieprzytomny poszkodowany:

- ▶ nie oddycha, należy wezwać pogotowie i rozpocząć resuscytację krążeniowo-oddechową (będzie o niej mowa na kolejnej lekcji).
- ▶ oddycha, ale podejrzewamy, że ma urazy wewnętrzne, np. kręgosłupa lub miednicy, należy wezwać pogotowie i pozostawić go w pozycji zastanej aż do przyjazdu zespołu ratowniczego.
- ▶ oddycha, należy ułożyć go w pozycji bocznej bezpiecznej (zwanej pozycją boczną ustaloną) i wezwać pogotowie.

PLANSZA 5

Układanie poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej

1 Ułożenie rąk i nóg do przewrotu

2 Ułożenie rąk i nóg po przewrocie

(układanie nieprzytomnego w pozycji bocznej ustalonej) Wojciech Wójtowicz/WSIP

PLANSZA 6

Zalety pozycji bocznej bezpiecznej

- ▶ stabilna
- ▶ zapewnia pełną drożność dróg oddechowych
- ▶ zapobiega zapadaniu się języka na tylną ścianę gardła
- ▶ umożliwia ocenę parametrów życiowych
- ▶ zapobiega zachłyśnięciu w przypadku pojawienia się wymiotów
- ▶ zapobiega dostaniu się do układu oddechowego ciał obcych, np. krwi

KARTA PRACY DO LEKCJI 8

Zadanie 1.

Uzupełnij opis postępowania podczas udzielania pomocy osobie nieprzytomnej odpowiednimi wyrażeniami.

Aby ocenić oddech osoby nieprzytomnej, należy ją najpierw ułożyć na _____

i udrożnić drogi oddechowe za pomocą rękoczynu _____. Po udrożnieniu dróg

oddechowych, czyli zapewnieniu przepływu powietrza przed drogi oddechowe, sprawdza się oddech

przez _____ sekund za pomocą trzech zmysłów: _____

_____. Jeśli poszkodowany oddycha i nie podejrzewamy u niego urazów we-

wnętrznych, układamy go w pozycji _____ i wzywamy pogotowie.

Zadanie 2.

Wymień trzy zalety pozycji bocznej bezpiecznej.

1. _____

2. _____

3. _____